

Özel eğitim meslek okulu veya özel eğitim meslek okulu programını uygulayan özel eğitim sınıflarını tamamlayan öğrencilerin yükseköğretime geçişlerinin önündeki engel kaldırılmıştır.

Sosyal Yardımlar

Engelli aylığı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı tarafından belgelenen, 18 yaşından büyük engellilere ya da 18 yaşından küçük engelli yakını bulunanlara verilen bir aylıktır. Hanenin toplam gelirinin (menkul-gayrimenkul), hanede ikamet eden kişi sayısına bölündüğünde ortaya çıkan tutarın net asgari ücretin üçte birini geçmemesi gerekmektedir. 18 yaşından büyük engellilerin %40 ve üzeri engel oranına sahip olmaları, 18 yaşın altındaki engelliler için Hafif Düzeyde Özel gereksinim var (ÖGV) (40-49,) Orta Düzeyde ÖGV (50-59) , İleri Düzeyde ÖGV (60-69) Çok İleri Düzeyde ÖGV(70-79), Belirgin özel gereksinimi vardır (80- 89), Özel koşul gereksinimi vardır (90- 99) ifadelerinden birini almış olma şartı aranmaktadır.

Evde bakım yardımı, engelli bireylerin hayatlarının idamesini evde yürütecek kişilere Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü tarafından ödenen ücrete evde bakım desteği denilmektedir. Evde bakım desteği engelli bireylerin kendisine değil, bakımını üstlenen akrabası, vasisi gibi üçüncü kişilere yapılan destektir.

Engelli Bakım Hizmeti, günlük hayatını sürdürme sürecinde bakıma ihtiyacı olan engelli bireylerin kişisel bakım ve psikososyal destek hizmetlerini ifade etmektedir. Bakım hizmeti ile engelli bireylerin sevgi ve ilgi gördükleri aile ortamından kopmadan yaşamını sürdürebilmeleri öncelikli hedeflerdendir. Bunun mümkün olmaması halinde ise engelli bireylere yönelik kurumsal bakım hizmetleri sunulmaktadır.

Engelli Bireylere Sunulan Muafiyetler

» ÖTV indirimi ve muafiyeti , engellilik derecesi %90 veya daha fazla olan malul ve engelliler tarafından beş yılda bir defa olmak üzere ilk iktisabı ÖTV'den istisnadır. ÖTV muafiyetinden yararlanmak için rapor %90 ve üzeri, ÖTV indirimden faydalanmak için en az %40 olmalıdır.

»Engelli kimlik kartına sahip olan her engelli birey, kullandığı toplu taşıma araçlarında ücretsiz seyahat hakkından yararlanır. Tüm resmi ve özel halk otobüsleri, deniz ulaşım araçları ve Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları (TCDD) bünyesindeki trenlerden engelli bireyler ücretsiz faydalanmaktadır. Ayrıca tüm iç ve dış hat uçuşlarında %20 indirim sağlanmaktadır.

İstihdam

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre; kurum ve kuruluşlar çalıştırdıkları personele ait kadrolarda %3 oranında engelli personel çalıştırmak zorundadır.4857 sayılı İş Kanunu'na tâbi kurum kuruluşlarda işverenler, elli veya daha fazla işçi çalıştırdıkları kamu işyerlerinde %4 oranında engelli çalıştırmakla yükümlüdürler.

Resmi Yatılı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri/Engelsiz Yaşam Merkezleri

Bedensel, zihinsel ve ruhsal engeli nedeni ile günlük hayatın tekrar eden gereklerini yerine getiremeyecek durumda olan engelli bireyler herhangi bir gelirinin olup olmamasına bakılmaksızın bu merkezlerimizden ücretsiz olarak bakım hizmeti alabilmektedir.

Yatılı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezlerinden bakım hizmeti alabilmek için başvuru Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüklerine, Sosyal Hizmet Merkezlerine ya da doğrudan Yatılı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezlerine yapılabilir.

TUNCELİ VALİLİĞİ İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

ÖZEL EĞİTİM İHTİYACI OLAN BİREYLERİN YASAL HAKLARI

"Özel Eğitime İhtiyacı Olan Bireylerin Yasal Hakları Kılavuzu"

"orgm.meb.gov.tr"

0428 212 37 47

<http://tunceliram.meb.k12.tr>

Tunceli_RAM

Atatürk Mahallesi, 15 Temmuz Şehitler Bulvarı, No:88 Merkez/Tunceli

ÖZEL EĞİTİM İHTİYACI OLAN BİREYLERİN YASAL HAKLARI

Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin hakları ulusal ve uluslararası mevzuatlarla güvence altına alınmıştır.

Eğitsel Değerlendirme

Bireylerin eğitsel değerlendirmesi ve tanılaması ile ilgili iş ve işlemler Rehberlik ve Araştırma Merkezlerinde (RAM) oluşturulan özel eğitim değerlendirme kurulu tarafından yapılır.

Eğitsel değerlendirme ve tanılama sonucunda özel eğitim ihtiyacı olduğu tespit edilen bireyler, Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu Raporu düzenlenerek uygun eğitim ortamına ve özel eğitim hizmetine yönlendirilirler.

“Veli, eğitsel değerlendirme ve tanılama ya da yerleştirme kararlarına, kararın kendisine tebliğ edildiği tarihten itibaren otuz iş günü içinde itiraz edebilir.” hükmü yer almakta olup velinin alınan karara itiraz hakkı bulunmaktadır.

Eğitsel değerlendirme ve tanılama sonucuna göre ihtiyaç doğrultusunda evde eğitim, aile eğitimi, hastanede eğitim hizmetleri gibi her türlü destek sağlanır.

Özel Yetenekli Öğrenciler

Özel yetenekli olarak Bilim ve Sanat Merkezine (BİLSEM) aday gösterilen öğrencilerin eğitsel değerlendirme ve tanılaması ile ilgili iş ve işlemler Bakanlıkça yayımlanan kılavuzda açıklanan takvim doğrultusunda yapılır. Özel yetenekli bireylere her tür ve kademedeki kayıtlı buldukları okulların destek eğitim odalarında ve BİLSEM’lerde destek eğitim hizmeti verilir.

Özel Gereksinimli Bireyler İçin Alınan Eğitim Tedbirleri

» Sağlık kurulu raporu düzenlemeye yetkili kurum ve kuruluşlarca 18 yaş altı çocuklar için Özel Gereksinim Raporu, 18 yaş üstü bireyler için Erişkinler İçin Sağlık Kurulu Raporu doğrultusunda özel eğitim değerlendirme kurulu tarafından gerekli tedbirler alınır. Erken Çocukluk Dönemi Eğitimi (0-36 ay), Evde eğitim, Hastane Eğitimi, Tamamlayıcı Eğitim Faaliyetleri ve Aile Eğitimi gibi hizmetlerin yanı sıra sağlık sorunları nedeniyle evden çıkamayan bedensel yetersizliği olanlar için ise evde destek eğitim hizmeti sunulur. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon merkezlerinde ise bireyin ve çocuğun durumuna göre bireysel (aylık 8 saat), bireysel ve grup (aylık 12 saat) ve grup eğitimi (aylık 4 saat) verilir.

» Özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerin durumlarını belgelendirmeleri şartıyla ikametgaha bakılmaksızın nakilleri istedikleri okula yapılır.

» Öğretmenlerden engelli olanlar, engelli çocuğu bulunanlar ve bakmakla yükümlü olduğu engelli birey bulunanlara nöbet görevi verilmez. Ancak bu durumdaki öğretmenlere istemeleri hâlinde, gün tercihlerine öncelik verilerek nöbet görevi verilir.

» Eğitimlerini tam zamanlı kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla sürdüremeyecek durumda olan çocuklar, bu kurumlarda fiziki mekânın uygun olması ve özel eğitim öğretmeni istihdam edilmesi kaydıyla açılan özel eğitim sınıflarına kaydedilir.

Tam zamanlı kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim alan öğrenciler ile özel eğitim sınıflarında eğitimlerine devam eden öğrencilere başarısızlıklarından dolayı sınıf tekrarı yaptırılmaz. Ancak; velinin yazılı talebi ve BEP Geliştirme Biriminin kararı doğrultusunda, öğrencilere bir defaya mahsus olmak üzere sınıf tekrarı yaptırılabilir.

Engelli Kimlik Kartı

» Engelli Kimlik Kartı alabilmek için engelli birey sağlık kurulu raporu ile %40 ve üzeri engelli olduğunu belgelemelidir. Engelli bireyin ikamet ettiği ildeki Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne 2 adet fotoğraf, nüfus cüzdanı ve engelli sağlık kurulu raporunun aslı veya onaylı örneği ile müracaat edilerek engelliler için kimlik kartı alınabilir.

» Kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitimlerine devam eden öğrencilerin başarılarının değerlendirilmesinde Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı’nda (BEP) yer alan amaçlar esas alınır.

» Tam zamanlı kaynaştırma/bütünleştirme uygulamaları yoluyla eğitimlerine devam eden otizm spektrum bozukluğu olan öğrenciler için ailenin teklifi, BEP birimi kararı doğrultusunda kolaylaştırıcı kişinin belirlenmesi ve belirlenecek kolaylaştırıcı kişinin sınıf içi ve sınıf dışında öğrenciye yardımcı olmak üzere okulda bulunması sağlanır.

» İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Bursluluk Sınavı ile Sınavla Öğrenci Alacak Ortaöğretim Kurumlarına İlişkin Merkezî Sınavda özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin yetersizlik türlerine göre sınav tedbir hizmetleri sunulmaktadır.

» Halk eğitim merkezlerinde; Özel eğitim ihtiyacı olan bireylere eğitim ve özel ihtiyaçları doğrultusunda kurslar düzenlenir. Özel eğitim ihtiyacı olan öğrenci/kursiyerler, bireysel yeterliklerine dayalı gelişim özellikleri dikkate alınarak temel yaşam becerilerini geliştirmek, öğrenme ihtiyaçlarını karşılamak, iş ve mesleğe hazırlanmalarını sağlamak üzere kurumlarda açılan programlardan yararlandırılır.

» EKPS: Engelli Kamu Personeli Seçme Sınavı, ÖSYM tarafından engelli bireylere yönelik düzenlenen sınavdır. Sınav sonucuyla yerleştirme işleminde adaylar puanlarına ve tercih sıralarına bakılmak suretiyle kadrolara yerleştirilir.